

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082/610- / 77982
Konu : Yazılı soru önergeleri

.../.../2020

27 Mart 2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EKLER:

- Liste (8 Adet- 8 Sayfa)
- Cevap yazısı (43 Adet, 76 Sayfa)

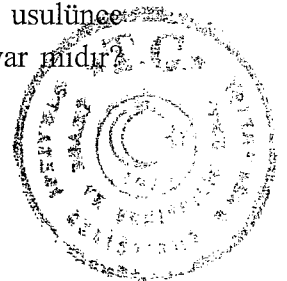
**ORDU MİLLETVEKİLİ
SAYIN MUSTAFA ADIGÜZEL'İN
TBMM 7/24586 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR:

Ordu Büyükşehir Belediyesi'nin Çaybaşı İlküvez'de Göksün mevkiindeki katı atık vahşi depolama alanına kamyonlarla getirilen atıkların yarattığı çevre sorunları, bölgede yaşayan vatandaşlarımızın büyük tepkisine neden olmuş ve vatandaşlarımız kışın soğuşunda tesisin önünde nöbet tutmaya başlamıştır. Civarda kış mevsimi olmasına rağmen kokudan geçilmemekte, bu nedenle öğrenciler teneffüse çıkarılmamakta ve tabi kaynak sularını bozacak derecede hızlı bir olumsuz çevresel etki oluşmaktadır. Çöpün ekonomiye en yüksek katkı sağlayacak sistematik bir şekilde bertaraf edilmesi yerine ayrıştırılmadan tamamı zor bir coğrafyada yüzlerce km taşındıktan sonra bu alana vahşi katı atık şeklinde depolanması ve burada çöpten çıkan suyun da 50 km tekrar aynı yoldan geriye arıtma tesisine götürülerek hem çöp hem de suyu ayrı ayrı seyahat ettirilmektedir. Tüm bu olumsuzluklara ek olarak atıkların taşınması için anlaşma yapılan firmanın kamyon kiralaması süreçlerine Adalet ve Kalkınma Partisi'nin Çaybaşı İlçe Teşkilatının kimi yöneticileri ile Belediye Yönetimi veya Belediye Meclisi üyelerinin dâhil olduğu iddiaları söz konusudur.

Bu bağlamda;

1. Bu depolama alanının çevre sularına, doğal bitki örtüsüne zararları, çok kötü koku oluşturmaları ve tüm sağlığa zararlı etkileriyle ilgili durumu göz önüne alınarak; tesisin farklı bir alana taşınması ve vahşi depolama şeklinde değil, çöpün tamamının bertaraf edilerek sıfır zararlı atıkla sonuçlandırılacağı modern bir tesis kurulması çalışması var mıdır?
2. İlküvez vahşi atık depolama alanında toplanan çöpün suyunun depolandığı havuzun tespitlerimize göre taşma seviyesine 1.5 metre kalmıştır. Bölgenin yağışlı iklimi göz önüne alındığında taşma ve doğal bir felakete yol açmasının önüne geçilmesi için bir acil önlem düşünülmekte midir?
3. Ordu'nun tüm coğrafyasından bu alana çöpler ayrıştırılmadan geldikten sonra tekrar 50 Km Ünye'ye atık su götürülüp burada arıtılmaktadır. Çöpün ve atık suyunun Ordu coğrafyasındaki seyahati bilimsel ve ekonomik olarak ne kadar doğrudur? Bu tesislerin tek alanda toplanması düşünülmekte midir?
4. Fatsa'da yakın dönemde bir müteşebbisin çöpten elektrik ürettiği ancak bunu usulünce vergilendirmediği iddiaları söz konusudur. Böyle bir elektrik üretim varsa lisansı var mıdır? Usulünce vergilendirilmediği iddiaları doğru mudur?

5. İlküvez'deki çöp alanına vahşi atık yöntemi ile depolanan çöplerin de elektrik üretiminde kullanılması için bir talep olduğu ancak belediyeye gelir de getirebilecek böyle bir girişime olumlu cevap verilmediği iddiaları doğru mudur?

6. Çöpün ayrıştırılma basamaklarındaki kazanımlara ek olarak son noktada elektrik üretimi de dahil olmak üzere bulunduğu yerde bertaraf edilmesi mümkünken uzak mesafelere rant amaçlı taşındığı iddiaları konusunda Bakanlığınızın görüşleri nelerdir?

7. İlküvez'deki katı atık vahşi depolama alanına atıkların taşınması işi için hangi firma ile hangi hizmet alımı usulü ile ne kadar fiyata anlaşılmıştır?

8. Söz konusu atıkların taşıma işinde kullanılan kamyonların bir kısmının Adalet ve Kalkınma Partisi'nin Çaybaşı İlçe Teşkilatının kimi yöneticileri ile Belediye Yönetimi veya Belediye Meclisi üyelerine ait olduğu veya onlar tarafından kiralandığı iddiaları doğru mudur? Doğru ise nasıl bir iş ilişkisi vardır ve bu kişiler kimlerdir?

CEVAPLAR:

Çaybaşı İlçesi, Göksu Mahallesi, Yoğunluk-Akpınar Yol Ayrımı Mevkiinde bulunan Ordu Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na ait katı atık bertaraf tesisi projesi Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği Ek- 1 Listesinde yer almakta olup, Bakanlığımızca Çaybaşı Katı Atık Bertaraf Tesisleri projesine ÇED Olumlu Kararı verilmiştir.

ÇED Olumlu Kararı tek başına bir işletmenin çalışması için yeterli bir belge değildir. İlgili diğer tüm kamu kurum ve kuruluşlarından da gerekli izinlerin alınması gerekmektedir. Bu nedenle proje alanının Ordu Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı adına kesin devri yapılmıştır. Proje alanının yer seçimi uygunluğu ile ilgili olarak Mahalli Çevre Kurulu Kararı da bulunmaktadır.

Bilindiği üzere, 2872 sayılı Çevre Kanunu' nun 11. maddesi gereği büyükşehir belediyeleri ve belediyeler evsel katı atık bertaraf tesislerini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettilmekle yükümlüdür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu' nun 7. maddesinin "i" bendi gereği katı atıkların kaynağa toplanması ve aktarma istasyonuna kadar taşınması hariç katı atıkların ve hafriyatın yeniden değerlendirilmesi, depolanması ve bertaraf edilmesine ilişkin hizmetlerin yerine getirilmesi, bu amaçla tesisler kurulması, kurdurulması, işletilmesi veya işlettilmesi büyükşehir belediyelerinin yükümlülüğündedir.

Ordu İli 14.03.2013 tarih ve 6447 sayılı kanunla Büyükşehir olma niteliğine sahip olmuştur. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun yukarıda belirtilen hükümleri doğrultusunda, Çaybaşı İlçesi'nde yapılan entegre atık bertaraf tesisleri Büyükşehir Belediyesi sorumluluğuna geçmiş ve tesisler ile ilgili tüm iş ve işlemler Ordu Büyükşehir Belediyesi tarafından yürütülmeye başlanmıştır.

Atık Yönetimi Yönetmeliği'nin 5. maddesi kapsamında atık üretiminin kaçınılmaz olduğu durumlarda atıkların yeniden kullanımı, geri dönüşümü ve ikincil hammadde elde etme amaçlı diğer işlemler ile geri kazanılması, enerji kaynağı olarak kullanılması veya bertaraf edilmesi esası getirilmiştir.

Ordu Büyükşehir Belediyesi sorumluluk alanında bulunan belediye atıklarının işlenmesi amacıyla hizmet veren Ordu Çaybaşı Entegre Katı Atık Bertaraf Tesisleri bünyesinde;

1. Ünye Mekanik Ayırma Tesis
2. Çaybaşı Biyokurutma Tesis
3. Çaybaşı II. Sınıf Düzenli Depolama Tesis (1.lot) yer almaktadır.

Ünye İlçesi, Cevizdere Mahallesi, Söğütlü Pınar Mevkii' nde kurulmuş olan Ünye Mekanik Ayırma Tesis ile Çaybaşı İlçesi, Göksü Mahallesi, Yoğunluk-Akpınar Yol ayrımında kurulmuş olan Biyokurutma Tesis ve Çaybaşı II. Sınıf Düzenli Depolama Tesis ile entegre olarak çalıştırılmaktadır.

Bu kapsamda öncelikle Ünye Mekanik Ayırma Tesisinde karışık belediye atıkları işleme tabi tutularak, içerisindeki biyobozunur atıklar, bakiye atıklar ve bu sırada varsa geri kazanımı mümkün olan atıklar türlerine göre ayrılarak; bakiye atıklar depolanması amacıyla Çaybaşı II. Sınıf Düzenli Depolama Tesisine, biyobozunur atıklar işlenmesi amacıyla Çaybaşı Biyokurutma Tesisine ve geri kazanımı mümkün olan atıklar ise ekonomiye geri kazandırılmak üzere geri kazanım lisansı olan işletmelere gönderilmektedir.

Ünye Mekanik Ayırma Tesisinde ayırma, boyut küçültme/parçalama, eleme ve homojenizasyon işlemlerin yapıldığı ünitelerden geçerek elde edilen biyobozunur atıklar Çaybaşı Biyokurutma Tesisine gönderilerek işlenmekte ve sonucunda oluşan ürün ise Ünye Çimento Fabrikasında yer alan atıktan türetilmiş yakıt hazırlama tesisine gönderilmektedir.

Ordu Çaybaşı Entegre Katı Atık Bertaraf Tesisinde oluşacak sızıntı sularını arıtma tesisine almak için 5.971 m³'lük (28,8 x 31,8 x 6,52) bir sızıntı suyu dengeleme havuzu inşa edilmiştir. Tesiste sızıntı suyu arıtımı için, 156 m³ /gün kapasiteli Membran Biyoreaktör (MBR) ve Nanofiltrasyon ünitelerini içeren bir sızıntı suyu arıtma tesisi kurulmuştur. Oluşan sızıntı suları bu tesiste arıtılmaktadır.

Doğu Karadeniz Bölgesinin coğrafi koşulları nedeniyle mekanik ayırma ve biyokurutma düzenli depolama tesisleri farklı yerlerde teşkil edilmiştir. Bu alanların yer seçimi 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve ilgili çevre mevzuatı gereği belediye tarafından yapılmıştır. Belediye tarafından yapılan planlama çerçevesinde atıklar işlenmek üzere bu tesislere taşınmaktadır.

